

Keuzedeel mbo

Geneesmiddelen bereiden en aseptisch handelen

gekoppeld aan één of
meerdere kwalificaties mbo

Code

K1176

Penvoerder: Sectorkamer zorg, welzijn en sport
Gevalideerd door: Sectorkamer Zorg, welzijn en sport
Op: 11-06-2020

1. Algemene informatie

D1: Geneesmiddelen bereiden en aseptisch handelen

Studielast

480

Beroepsvereisten

Nee

Certificaten

Ja

Scholingsbehoefte/landelijke herkenbaarheid

Geneesmiddelen bereiden en aseptisch handelen zijn vaardigheden die je moet onderhouden om ze te kunnen uitoefenen. Bereidingen dienen aan steeds strengere kwaliteitscriteria te voldoen. Het is van belang dat apothekersassistenten die de bereidingen verrichten aantoonbaar gekwalificeerd zijn voor dit werk middels een certificaat. Daarbij worden richtlijnen (bv. GMP(z)) voor bereidingen jaarlijks bijgesteld. Het bereiden blijft een belangrijke vaardigheid die in de farmacie een vast onderdeel van het werk is, al is het in toenemende mate in daartoe gespecialiseerde apotheken. Ook apothekersassistenten die reeds langere tijd geen bereidingen hebben verricht, kunnen hun kennis en vaardigheden weer op niveau brengen door het certificaat te behalen. Het werkveld onderschrijft ook in de toekomst het belang van voldoende gekwalificeerde en ervaren bereidende apothekersassistenten op de arbeidsmarkt.

Zelfstandige betekenis

Met dit keuzedeel is de beroepsbeoefenaar in staat om op maat gemaakte geneesmiddelen te bereiden. Zij bereidt geneesmiddelen uit grondstoffen en uit handelspreparaat en voert aseptische handelingen uit.

Doelgroep

De doelgroep van dit certificaat zijn apothekersassistenten die (willen) werken in een openbare bereidende apotheek, op een bereidingsafdeling van een ziekenhuisapotheek of een groot-bereider, maar geen recente ervaring hebben op het gebied van bereiden en aseptisch handelen. Zij zijn met dit certificaat breder inzetbaar en vergroten daarmee hun kansen op de arbeidsmarkt.

Ingangsdatum certificaat

01-10-2016

Gekoppeld aan kwalificatie(s)

Zie bijlage op www.s-bb.nl/kwalificatiedossiers

Toelichting

De beginnend beroepsbeoefenaar vervult binnen haar werkzaamheden verschillende rollen, gebaseerd op de systematiek van de CanMEDS (Canadian Medical Education Directions for Specialists)*. De CanMEDS-systematiek wordt gebruikt om verschillende rollen van zorgprofessionals te beschrijven. Het bestaat uit één centrale rol en zes rollen die daarmee samenhangen en gekoppeld zijn aan competentiegebieden. Het competentiegebied is vermeld in de titel van het werkproces.

Relevantie van het keuzedeel

Het is van groot belang dat er in de toekomst voldoende apothekersassistenten op de arbeidsmarkt beschikbaar zijn die vaardig zijn in het bereiden van op maat gemaakte geneesmiddelen. Apothekersassistenten die specifieke vaardigheden beheersen om geneesmiddelen te bereiden en aseptische handelingen uit te voeren, zijn breder inzetbaar en vergroten daarmee hun kansen op de arbeidsmarkt.

Beschrijving van het keuzedeel

In het keuzedeel Geneesmiddelen bereiden en aseptisch handelen leert de beginnend beroepsbeoefenaar op maat gemaakte geneesmiddelen te bereiden. Ze bereidt geneesmiddelen uit grondstoffen en uit handelspreparaten en voert aseptische handelingen uit. De beginnend beroepsbeoefenaar doet daarnaast kennis en vaardigheden op om de geneesmiddelen te kunnen bereiden. Het keuzedeel gaat verder waar de kwalificatie Apothekersassistent ophoudt.

Branchevereisten

Nee

Aard van keuzedeel

Verbreidend

2. Uitwerking

D1-K1: Geneesmiddelen bereiden en aseptisch handelen

Complexiteit

De beginnend beroepsbeoefenaar gebruikt voor het bereiden en aseptisch handelen specialistische kennis en vaardigheden. Zij combineert deze kennis en vaardigheden om tot een kwalitatief goed eindproduct te komen. De werkzaamheden die ze uitvoert, zijn gestructureerd van aard. De beginnend beroepsbeoefenaar verricht de aseptische handelingen onder verhoogde of maximale product- en persoonsbescherming. Ze weet richtlijnen, protocollen en procedures toe te passen op verschillende producten en kan na overleg onderbouwd/beargumenteerd afwijken van vaststaande procedures en protocollen. De complexiteit komt onder andere naar voren door het werken met een variëteit aan samenstellingen, doseringen en bereidingsmethodes voor het bereiden.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De apothekersassistent werkt zelfstandig en is onder eindverantwoordelijkheid van een apotheker verantwoordelijk voor de uitvoering en de kwaliteit van bereiden en aseptisch handelen. Zij is verantwoordelijk voor het opvolgen en hanteren van de geldende protocollen en richtlijnen.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- heeft specialistische kennis van kwaliteitseisen met betrekking tot bereiden en aseptisch handelen, zoals GMP(z), FNA, ZAN, Europese Farmacopee, LNA
- heeft specialistische kennis van aseptische handelingen van steriele geneesmiddelen VTGM, zoals: risicovolle stoffen zoals cytostatica en radiofarmaca, Totale Parenterale Voeding (TPV) en medicatiecassettes
- heeft brede kennis van gestandaardiseerde individuele bereidingen, voorraadbereidingen en niet gestandaardiseerde bereidingen
- heeft specialistische kennis van het verschil tussen gestandaardiseerde individuele bereidingen, voorraadbereidingen en niet gestandaardiseerde individuele bereidingen
- heeft specialistische kennis van utensiliën, middelen, apparatuur en programma's (zoals RiFaS en eventuele weegprogramma's) die nodig zijn voor het bereiden
- heeft kennis van productdossier
- kan vaardigheden toepassen om het bereiden en aseptisch handelen volgens protocol uit te voeren
- kan LNA-procedures en RiFaS-richtlijnen toepassen
- kan rekenvaardigheden m.b.t. het bereiden en aseptisch handelen toepassen

D1-K1-W1: Bereidt op maat gemaakte geneesmiddelen

Omschrijving

De apothekersassistent bereidt geneesmiddelen uit grondstoffen en uit handelspreparaat en voert aseptische handelingen uit. Zij stelt de aanwezigheid van benodigde middelen, apparatuur, persoons- en productbescherming vast en maakt een tijdsplanning. Zij voert de bereiding uit aan de hand van een bereidingsprotocol en gebruikt daarbij de benodigde weeg-, meng-, bereidings- en uitvulapparatuur. Bij twijfel over de bereiding of een afwijking tijdens het bereiden raadpleegt zij een apotheker. Zij maakt de gebruikte utensiliën, apparatuur en werkruimte schoon.

Resultaat

De apothekersassistent heeft het geneesmiddel veilig en kwalitatief goed bereid volgens de geldende kwaliteitseisen.

Gedrag

De apothekersassistent:

- kiest de juiste materialen en middelen;
- voert farmaceutische berekeningen correct uit;
- volgt altijd het bereidingsprotocol op;
- overlegt effectief met een apotheker bij afwijkingen;
- past bij de uitvoering de juiste methodiek toe om een kwalitatief hoogwaardig eindproduct op te leveren;
- handelt zorgvuldig volgens de geldende procedures, protocollen, relevante wetgeving, veiligheids- en milieueisen;
- draagt zorg voor schone utensiliën, middelen, goed onderhouden apparatuur, werkruimte en haar hygiëne tijdens

D1-K1-W1: Bereidt op maat gemaakte geneesmiddelen

werkzaamheden.

De onderliggende competenties zijn: Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Plannen en organiseren, Kwaliteit leveren, Instructies en procedures opvolgen